

לגלות טמונות ולפאר צפונות מפארם של גדולי ומאורי הדורות

פרשת נצבים - לעצט שבת פון יאר • כ"ז אלול תשפ"ה לפ"ק • גליון ארבע מאות שישים ושש • שנה עשירית

מה המהות של ראש השנה

האש שלהם, זה מוחבא בתוך הגחלים... כך הקב"ה, יש לו מלאכים ושרפים בשמים שעובדים לפניו באהבה ויראה, ובכל זאת זה לא מספיק לו... הוא רוצה דווקא את ההכרה של האנשים הקרוצים מחומר, יצורי אדמה שיש להם יצרים, והם מתגברים על כך, ומודים ומכירים... את זה הקב"ה דווקא רוצה!

- אז מה העבודה שלנו בראש השנה, בענין של קבלת המלכות?!

- העבודה שלנו בראש השנה, זה דבר ראשון לרצות לקבל עלינו את מלכותו של הקב"ה, הגמ' אומרת בראש השנה 'אמרנו לפני מלכיות - כדי שתמלכנו עליכם', כשאנחנו אומרים את פסוקי ה'מלכיות', אנו צריכים להגיד את זה באופן שבאמת אנו מבינים ורוצים לקבל עלינו עול מלכות שמים.

את ברכת ה'מלכיות' אנו פותחים באמירת 'עלינו לשבח', שבזה אנחנו מביעים באמת את הענין הזה, את השבח, את ההודאה, את האושר שלנו שאנו באמת זוכים להכיר את מלכותו של ה', ובאמת להכנע אליו...

- אולי תקרב ליהודי כמוני, מה הוא יכול לעשות בכדי שהוא באמת ירגיש את זה שהוא רוצה שה' יהיה המלך שלו?

- אל תחשוב שאני יכול משהו יותר ממש, פשוט ננסה ביחד לראות מה שכתוב בספרים הקדושים.

הקוד"ק נזר מגיד בספרו 'עבודת ישראל' כותב, שעיקר הדין של ראש השנה, זה לא כמו שחשבנו. הוא מקדים לבאר שאצל הקב"ה יש שתי סוגי הנהגות, יש הנהגה שבהם הוא מנהיג את אומות העולם, הוא נותן להם את כל צורכיהם, הוא מספק להם את כל מה שהם צריכים, אבל זה בדרך הטבע, בצורה טכנית, הם ברואים שלו, והוא צריך לתת להם את מה שהם צריכים. אבל יש הנהגה אחרת, הנהגה שבהם הוא מנהיג את כלל ישראל, אצל כלל ישראל זה הולך בצורה אחרת, אצל כלל ישראל ההשפעה היא כתוצאה מההתנהגות של כלל ישראל, אם הם מקיימים תורה ומצוות

- בפסוק כתוב "כי לה' המלוכה, ומושל בגויים", מבואר (באחד השמוע"סים) שהכוונה בפסוק היא, שההבדל בין 'מלך' ל'מושל', זה ש'מלך' מולך ברצון העם, שהעם מכיר בכך שהוא זה שראוי למלוך. מה שאין כן 'מושל' מושל על העם, אף אם הם אינם רוצים בכך. הרי אנחנו אומרים 'מלכותו ברצון קיבלו עליהם', היינו שהמלכות של המלך לא יכולה להיות אם העם לא רוצה אותו, הוא יכול להיות 'מושל' אבל הוא לא יכול להיות 'מלך'.

וזה הכוונה בפסוק 'כי לה' המלוכה', על כלל ישראל - ה' הוא מלך, הם מקבלים עליהם את מלכותו עליהם מרצונם. אבל על שאר האומות - על הגויים האחרים, הוא רק 'מושל', כיון שהם אינם מכירים במלכותו של ה' ואינם חפצים במלכותו, הוא רק מושל עליהם מכיון שבמציאות הוא מושל עליהם.

- מה הקשר בין המלכות של המלך לעם, הרי המלך הוא מלך?

- זה כבר ידוע שאין מלך בלא עם, מושל יכול להיות בלי התייחסות של העם, מה שאין כן מלך - לא יכול להיות בלי עם, אם אין לו שייכות לעם, אם אין לעם רצון לקבל עליהם את המלך, אם העם לא מכיר את גדולתו של המלך - ומכוח זה הם מקבלים את מלכותו, אז הוא לא מלך.

- אז כביכול הקב"ה צריך להגיע לכלל ישראל?

- אצל הקב"ה אין שום שינוי בין קודם שנברא העולם לבין אחר שנברא העולם, הרי כך אנו אומרים בכל יום 'אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משנברא העולם', אבל כך גזרה החכמה העליונה, ה' מתאוה לשכון בתחתונים, הוא רוצה שדווקא התחתונים יכירו במלכותו, בכך שהוא מהווה ומחייה ומקיים את כל העולם, וזה מה שמעלה לו נחת רוח עצומה.

הצדיקים הסבירו, שהרי שאמרו 'אין מלך בלא עם', 'עם' זה מלשון גחלים עוממות, גחלים שהולכים כבר להיכבות, לא רואים את

- שבוע שעבר - בשבת סליחות הסברת שאנחנו צריכים להתייחס לראש השנה כאל יום דין, אבל מצד שני שמעתי הרבה על ראש השנה שזה יום של המלכת הקב"ה, יום שצריך לקבל עלינו עול מלכות שמים, אז מה הפשט זה יום דין או שזה יום של המלכת הקב"ה.

- דבר ראשון זה לא סתירה, בדיוק להיפך, הרי כתוב 'מלך במשפט יעמיד ארץ', הענין של מלוכה דורש הנהגה של דין. ולכן זה שממליכים את המלך זה לא סיבה שלא יהיה דין, אלא להיפך - זה מעורר דין.

וזה מצד מעל, אמנם גם מצד התחתונים, מצד הברואים, ההמלכה של מלך הרי נעשית על ידי יראה, כמו שהתורה מצווה 'שום תשים עליך מלך' ומפרשים חז"ל 'שתהא אימתו עליך'. כי חלק בלתי נפרד מהמלכת המלך, זהו שתהיה ממנו יראה. ועל כן לעורר יראה בגלל יום הדין, זה לא דבר שמנגד לענין של המלכת המלוכה, אלא להיפך זה מסייע...

יכול להיות שבאמת זה הענין ש'מלך במשפט יעמיד ארץ', כי בכדי שהמלוכה של המלך תתבסס באמת, צריך שלעם יהיה פחד ויראה ממנו. אם העם לא יפחד מהמלך, אזי הוא לא שווה כלום, חז"ל הרי אומרים 'אלמלא מוראה של מלכות - איש את רעהו חיים בלעו', מדינה חייבת להתנהל עם משילות, עם מערכת שלטונית, אחרת ישלוט בה אנרכיה [כמו שאנחנו באמת רואים...], ולכן המלך ברצונו למלוך, באם הוא רוצה להעמיד ארץ' הוא חייב שזה יהיה במשפט.

- אתה רוצה לומר, שמי שיותר עריץ, מי שיותר מטיל אימה - המלכות שלו יותר מבוססת?

- לא את זה אמרתי! אתה צודק שמי שיותר עריץ, מי שיותר מטיל פחד ואימה הממשלה יותר מבוססת, אבל המלכות שלו לא!

- מה הכוונה, לא הבנתי מה ההבדל בין מלכות לממשלה?

— הוא משפיע עליהם שפע טובה וברכה, ואם חס ושלום הם לא מתנהגים כל כך טוב — אז... אומר לנו הקו"צ'נצער מגיד זי"ע, שעיקר הדין בראש השנה, עיקר מה שהמקטרגים רוצים זה שגם ההשפעה של כלל ישראל יעבוד כמו אצל אומות העולם. הם אומרים שכלל ישראל (ח"ו) לא עושים את מה שה' רוצה, אז שיניח אותם, וישפיע להם כמו כל אומות העולם... שלא ישפיע עליהם כפי שהם מתנהגים...

- מה הבעיה בזה? הרי על פניו זה נראה הדבר הכי טוב - שתמיד ה' ישפיע לנו את כל מה שאנחנו צריכים...

- שמעתי על כך משל מאוד פשוט: לפעמים ילד לא נמצא במצב תקין עם אביו, הוא לא מקשיב בקולו, הוא לא עושה את מה שהוא מבקש. כל זמן שהאבא מתעסק עם הילד, הוא מעניש אותו, הוא צועק עליו, עדיין זה מצב שיכול לחזור לתיקונו... יש כאן אבא, יש כאן בן, אבל הבן לא מתנהג כמו שצריך, צריך שיהיה כאן איזה תיקון.

אבל לפעמים, כשכלו כל הקיצים, כשנגמר לאבא כל הסבלנות, הוא ניגש לבן שלו ואומר לו: די! נמאס לי מההתנהגות שלך, מעכשיו אתה יכול לעשות מה שאתה רוצה, מעכשיו לא אכפת לי איך אתה מתנהג...

אז מה יותר טוב, באופן הראשון שהאבא מעניש את הילד, או באופן השני שהאבא לא מעניש את הילד?! ברור שבמקרה הראשון, כי שם יש יחסים של אבא ובן, באופן השני — זהו! יש נתק! אין יותר אבא ובן, זה כבר לא אותו דבר...

כביכול המקטרגים לא יכולים לפרגן לכלל ישראל שכלל ישראל עושים נחת רוח לאבינו שבשמים, הם רוצים למנוע את זה בכל מחיר, שיהיה להם את כל מה שהם צריכים, אבל שלא יהיה להם קשר עם בורא העולם...

- אתה מזכיר לי ווארט שאמרו אצל חסידים, שלכאורה קשה מה העונש של הנחש הקדמוני בזה ש'עפר תאכל כל ימי חיך'? הרי בכל מקום שהוא הולך יש לו את מאכלו, הוא לא צריך לדאוג לשום דבר, הוא לא צריך אפילו להתרומם ממקומו כדי להשיג את מאכלו, כל מקום מצא — האוכל שלו נמצא שם... אז מה העונש הגדול?

על כך תירצו, שהעונש של הנחש היה, שהקב"ה אמר לו, אני לא רוצה שיהיה לי יותר שינכות אליך, אני לא רוצה לשמוע ממך

כלום... שיהיה לך את כל מה שאתה צריך היכן שאתה הולך, היכן שאתה נמצא, אל תבוא אלי לבקש משהו, וזה העונש הכי גדול...

- באמת יש להזכיר כאן את מה שחז"ל אומרים, 'יפה שעה אחת בעולם הזה בתשובה ומעשים טובים, יותר מכל חיי עולם הבא', 'שעה אחת' אפילו שזה קצת בכמות, 'שעה' זה לא דווקא שישים דקות, זה יכול להיות אפילו פחות מזה, הכוונה — פסק זמן... ולא רק זה, אלא אפילו שזה ב'עולם הזה', בתוך כל ההעלמות של העולם הזה... אפילו כך זה יותר יפה מכל חיי עולם הבא, יותר יפה מכל התענוגים הנצחיים שיש בעולם הבא, יותר יפה מ'צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם, ונהנים מזיו השכינה'...

וזאת למה, כי מצוה שעושים בעולם הזה, דווקא מתוך כל החשכויות, דווקא מתוך ההסתרים, זה מעלה נחת רוח לבורא העולם. מה שאין כן בעולם הבא, האדם נהנה, אבל הוא לא יכול להנות את בורא העולם. הדבר הזה שיהודי יכול להעלות נחת רוח לבורא העולם, זה הדבר הכי גדול, הכי נשגב, הכי מרומם, הכי נעלה, הכי הכי...

זה דבר שגם המלאכים מתקנאים בזה, הם לא יכולים להעלות נחת רוח, ולכן הם לא יכולים לפרגן את זה לכלל ישראל, ולכן הם רוצים להפריע זאת...

ואת זה אנחנו עושים מראש השנה, אנחנו חוזרים בתשובה, אנחנו מקבלים עלינו עול מלכות שמים, תוקעים בשופר, מתפללים על זה, בשביל שבאמת הקב"ה יסכים להיות מלך שלנו, יסכים לקבל נחת רוח מאיתנו...

- אמרת מקודם שזה צריך להיות מתוך יראה, לפי מה שאתה אומר עכשיו זה צריך להיות מתוך אהבה, מתוך תשוקה אל המלך. אני לא מבין, בלבול אותי כבר לגמרי, האם זה צריך להיות מתוך אהבה או מתוך יראה?

- קבלת המלכות צריכה להיות מתוך הכרת גדולתו של המלך, מתוך הערצה אל המלך, ברגע שאנחנו יודעים שיש את הכי גדול בעולם, את הכי קדוש בעולם, את הכי הכי בכל הדברים, אנחנו רוצים להתחבר לזה, אנחנו רוצים להיות חלק מזה. יכול להיות שקוראים לזה 'אהבה', הכוונה שאנחנו רוצים להתקרב, אבל זה משהו ש'אנחנו' רוצים, משהו שקשור אלינו. ולכן זה עדיין לא 'קבלת עול מלכות

שמים', האדם עדיין רוצה לעשות את משהו רוצה.

אכן ברגע שאנחנו מנסים להתקרב, אנחנו קצת מתחילים לראות, קצת להבין, משהו מגדולתו של הבורא, זה מביא יראה גדולה על האדם. היראה הזאת גורמת לאדם לקבל על עצמו לעשות את מה שהבורא אומר, זה גורם ליהודי פחות לחשוב על עצמו, לחשוב יותר מה הריבונו של עולם רוצה ממנו. וזהו 'קבלת עול מלכות שמים', לקבל על עצמינו את מה שהמלך רוצה, לעשות את רצונו של בורא כל העולם, לא לחשוב 'מה אני רוצה לעשות', אלא מה 'רוצים ממני שאני יעשה'.

- אני רוצה להאריך איתך עוד הרבה בנושא, אבל כבר מאוחר, עוד מעט יתקדש עלינו ראש השנה.

- אתה יכול ללמוד בעצמך בספרים הקדושים, בשמיעו'סים של הרבי...

רק אומר לך את המשך לשונו של הקו"צ'נצער מגיד שם: מה שאין כן הצדיקים, הגם שהם זוחלים ורועדים מאימת ה' יתברך הם בוטחים בישועתו וחסדו ומתחזקים לשוב אל ה' והם נכתבים לאלתר לחיים וחקוק במחשבתם הכתיבה לטובה, והגם שבאים לו איזה הרהורים המזכירים לו עוונותיו אשר הם רומזים אל הקטרוג למעלה, מכל מקום הם מסיחים דעתם אל גודל התשובה ועזיבת החטא מהיום והלאה ובקבלת עול מלכות שמים ולבטוח בחסדו הגדול,

- שנזכה באמת לקבל עלינו עול מלכות שמים בשלימות, ונזכה להכתב ולהחתם בספרן של צדיקים גמורים, יחד עם כל כלל ישראל...

לזכות
הר"ר מנחם נחום בן חיה מלכה
לרפואה שלימה
בתוך שאר חולי ישראל

לתגובות, הארות והערות:
053-3177-604
לפרטים והרשמה:
m533177604@gmail.com
ניתן לתרום בכרטיס אשראי
בכל מערכות נדירים פלוס